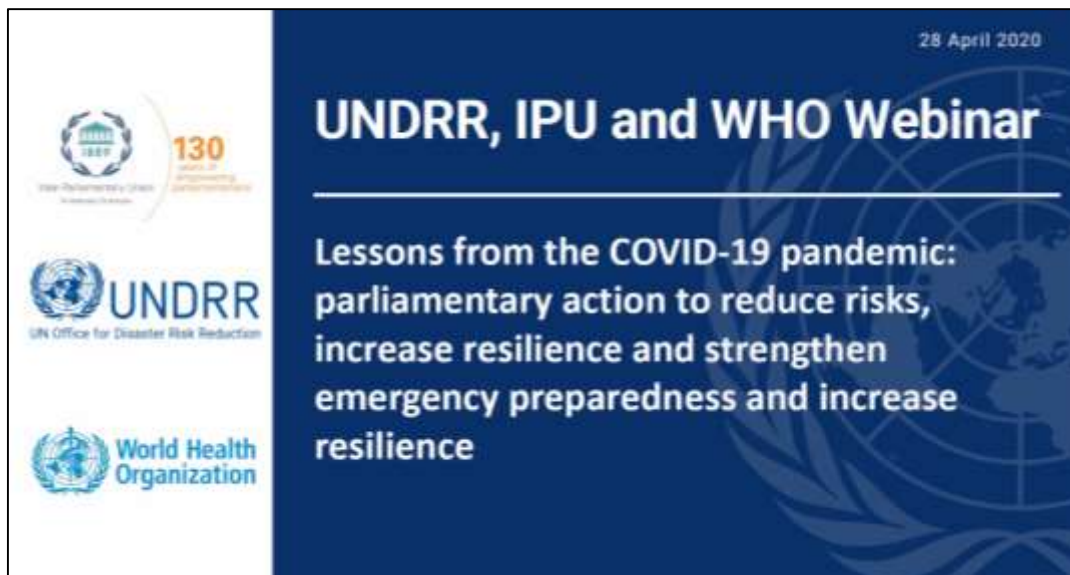

รายงานผลการเข้าร่วมการสัมมนาออนไลน์ (Webinar)

หัวข้อ “การถอดบทเรียนจากการแพร่ระบาดของใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) : บทบาทของ
ภาคีรัฐสภาในการลดปัจจัยเสี่ยง การเสริมสร้างการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินให้เข้มแข็ง
และการเพิ่มความสามารถในการฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมของสังคม”

(Lessons from the COVID-19 pandemic: parliamentary action to reduce risks,
strengthen emergency preparedness and increase resilience)

วันอังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา

วันอังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๐-๒๐.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาในประเทศไทย สหภาพรัฐสภา (Inter Parliamentary Union: IPU) ร่วมกับองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) และ สำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction: UNDRR) ได้จัดกิจกรรมการสัมมนาออนไลน์ (Webinar) ภายใต้หัวข้อ “การถอดบทเรียนจากการแพร่ระบาดของใหญ่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) : บทบาทของภาคีรัฐสภาในการลดปัจจัยเสี่ยง การเสริมสร้างการเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินให้เข้มแข็ง และการเพิ่มความสามารถในการฟื้นคืนกลับสู่สภาพเดิมของสังคม” (Lessons from the COVID-19 pandemic: parliamentary action to reduce risks, strengthen emergency preparedness and increase resilience) ผ่านทางแอปพลิเคชันซูม (Zoom) โดยมี เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก และผู้อำนวยการสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การอนามัยโลก ตลอดจนสมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐสภากว่า ๔๐๐ คนจากทั่วโลกเข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งสมาชิกรัฐสภาไทยผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในสหภาพรัฐสภา ๓ คน ได้เข้าร่วมการสัมมนาออนไลน์ในครั้งนี้ด้วย ได้แก่ นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ สมาชิกวุฒิสภาในฐานะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภา นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภาในฐานะกรรมการสภาสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ และนายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในฐานะกรรมการสภาสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน

การสัมมนาในครั้งนี้มีกำหนดจัดขึ้นเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์จัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่รัฐสภาได้รับทราบภาพรวมของสถานการณ์ปัจจุบันของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในหลายประเทศ ซึ่งรวมถึงผลกระทบนอกเหนือจากด้านสุขภาพด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการถอดบทเรียนและแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับภาคีรัฐสภาในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินในครั้งนี้เพื่อสะท้อนถึงแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการเตรียมความพร้อมในการรับมืออย่างมีประสิทธิภาพต่อภัยพิบัติทางชีวภาพที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต ทั้งนี้ การสัมมนาในครั้งนี้เป็นการรับฟังการอภิปรายจากผู้อภิปรายนำเท่านั้น มิได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาได้มีส่วนร่วมอภิปราย โดยกำหนดให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาส่งคำถามข้อสงสัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนา ผ่านทางช่องทางออนไลน์เป็นการล่วงหน้า

ดร.ทีโดรส อัดฮานอม กีบรีเยซุส ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก

การสัมมนาเริ่มต้นขึ้นโดยมีนางสาวลอเรตตา ฮีเบอร์ กิราร์เต็ต (Ms. Loretta Hieber Girardet) หัวหน้าสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ ประจำภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทำหน้าที่ผู้ดำเนินการสัมมนา โดยในช่วงแรกเป็นการกล่าวเปิดการสัมมนาโดย ดร.ทีโดรส อัดฮานอม กีบรีเยซุส (Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งได้กล่าวเน้นย้ำว่าในสถานการณ์ขณะนี้ รัฐบาลแต่ละประเทศจะต้องสร้างความสามัคคีภายในประเทศ (national unity) ขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว (global solidarity) เพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดใหญ่ในครั้งนี้ โดยสมาชิกรัฐสภาคือผู้มีบทบาทสำคัญในการผ่านกฎหมาย การจัดสรรงบประมาณด้านสุขภาพ และการสนับสนุนการดำเนินนโยบายตลอดจนกำกับตรวจสอบการดำเนินการของรัฐบาลให้มีความโปร่งใส (accountability) นอกจากนี้ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลกยังได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage) ในฐานะเครื่องมือสำคัญสำหรับการปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานในการได้รับบริการทางการแพทย์ของประชาชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึงในช่วงการระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งรวมถึงการใช้แนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (whole-of-society approach) และแนวทางการมีส่วนร่วมของพหุภาคี (multi-sectoral approach) ร่วมด้วย โดยผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลกแสดงความยินดีที่สหภาพรัฐสภาได้ให้การรับรองข้อมติว่าด้วยบทบาทของรัฐสภาในการประกันสิทธิการมีสุขภาพที่ดีเพื่อบรรลุเป้าหมายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าภายในปี ๒๕๗๓ ในคราวการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๔๑ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ผ่านมา ตลอดจนชื่นชมสหภาพรัฐสภาที่อยู่ในระหว่างการจัดทำคู่มือสำหรับสมาชิกรัฐสภาว่าด้วยความมั่นคงทางด้านสุขภาพเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับสมาชิกรัฐสภา

ต่อมา นายมาร์ติน จุงกอง (Mr. Martin Chungong) เลขาธิการสหภาพรัฐสภา ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา และได้อภิปรายถึงบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ โดยเฉพาะในการคุ้มครองประชาชนกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการสร้างมิติความเสมอภาคระหว่างเพศในการรับมือดังกล่าว โดยสหภาพรัฐสภาในฐานะองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศระดับโลกได้จัดทำโครงการว่าด้วยรัฐสภานานาชาติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ (Parliaments in times of pandemic) โดยรวบรวมแนวปฏิบัติที่รัฐสภาทั่วโลกได้ดำเนินการในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคจนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา ตลอดจนการผลักดันนโยบายของประเทศในการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ โดยภาครัฐสภา เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของสหภาพรัฐสภาเพื่อให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ได้ใช้ศึกษาสำหรับการวางแผนปฏิบัติของรัฐสภาอันเป็นการผลักดันให้เกิดการดำเนินการรับมือโดยภาครัฐสภาจากทั่วโลกพร้อมกันเพื่อให้รัฐสภาสามารถผ่านพ้นวิกฤตในครั้งนี้ได้อย่างเข้มแข็ง ทั้งนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ อาจถือได้ว่าเป็นโอกาสที่สมาชิกรัฐสภาในฐานะผู้แทนปวงชนจะได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับมือกับภัยพิบัติอย่างแท้จริง และนับจากนี้ไปสมาชิกรัฐสภาจะมีส่วนร่วมในความร่วมมือระดับโลกในการต่อสู้กับโรคโควิด-๑๙ ตลอดจนการจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับเหตุการณ์ในทำนองเดียวกันนี้ที่อาจเกิดขึ้นอีกในอนาคต ซึ่งการดำเนินการในรูปแบบเดิมจะไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพออีกต่อไป โดยจะต้องมีการเปลี่ยนผ่านไปสู่การป้องกันเชิงรุก และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาลักษณะนี้ต่อไป

นอกจากนี้ สหภาพรัฐสภายังสนับสนุนให้นานาชาติยึดมั่นและธำรงไว้ซึ่งหลักการประชาธิปไตย เศรษฐกิจมนุษย์ชนชั้นพื้นฐานของประชาชน โดยเรียกร้องให้รัฐบาลใช้อำนาจฝ่ายบริหารในสถานการณ์ฉุกเฉินที่เป็นการลดบทบาทการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติเท่าที่จำเป็นหรือใช้เฉพาะมาตรการชั่วคราวเท่านั้น

นายมาร์ติน จุงกอง เลขาธิการสหภาพรัฐสภา

จากนั้น นางสาวمامิ มิซุโตรี (Ms. Mami Mizutori) ผู้อำนวยการสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติและผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านภัยพิบัติ (UNDRR) ได้ร่วมอภิปรายถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ว่าเป็นทั้งปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจสังคม และปัญหาด้านการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งแม้ว่าประเทศสมาชิกสหประชาชาติจะได้ให้การรับรองกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๓ หรือ “กรอบเซนได” (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030: The Sendai Framework) แต่การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้พิสูจน์แล้วว่าความพยายามดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อการรับมือกับภัยพิบัติในลักษณะนี้ โดยประเทศสมาชิกสหประชาชาติ

กว่า ๘๑ ประเทศได้ดำเนินการจัดทำแผนจัดการภัยพิบัติแห่งชาติแล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ครอบคลุมถึงการรับมือกับภัยพิบัติทางชีวภาพอย่างเช่นการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นภัยพิบัติที่ต้องแก้ไขโดยการยกระดับจากการเตรียมการไปสู่การป้องกันล่วงหน้า โดยหมายรวมถึงการจัดสภาพปัญหาสังคมโดยทั่วไป ทั้งนี้ สมาชิกรัฐสภาสามารถมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ด้วยการผ่านกฎหมายที่สนับสนุนให้รัฐบาลดำเนินการจัดทำแผนการจัดการภัยพิบัติแห่งชาติที่ครอบคลุมถึงการรับมือกับภัยพิบัติทางชีวภาพ รวมถึงกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมอื่น ๆ ที่อาจเป็นรากฐานของความรุนแรงจากภัยพิบัติ ตลอดจนการใช้ภาวะผู้นำของสมาชิกรัฐสภาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในเขตเลือกตั้งของตนในการรับมือกับภัยพิบัติจากการแพร่ระบาดของโรค

นางสาวมา미 มิซูโตรี ผู้อำนวยการสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ และผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านภัยพิบัติ

ในช่วงต่อไปของการสัมมนา ดร. ไมเคิล ไรอัน (Dr. Michael Ryan) ผู้อำนวยการฝ่ายแผนฉุกเฉินขององค์การอนามัยโลก ได้อภิปรายถึงการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินว่าการบริหารจัดการโดยภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญ โดยกล่าวถึงหลักการสัญญาประชาคม (Social contract) ที่ประชาชนยินยอมให้ภาครัฐดำเนินการแทรกแซงเพื่อการจัดการกับภัยพิบัติ รัฐบาลจึงต้องใช้ภาวะผู้นำในการชี้นำสังคมและประชาชนให้พร้อมใจร่วมมือกับภาครัฐในการจัดการดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันโลกก็ยังคงเผชิญกับวิกฤตการณ์ฉุกเฉินอื่น ๆ มาโดยตลอด เช่น อุทกภัย ความอดอยาก ความยากจน การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น ผู้อำนวยการฝ่ายแผนฉุกเฉินขององค์การอนามัยโลกยังชี้ว่าการรับมือกับปัญหาโรคโควิด-๑๙ มิใช่แค่เพียงปัญหาด้านสุขภาพ แต่เป็นการรับมือกับปัญหาเชิงสังคมที่รัฐบาลมีความรับผิดชอบอย่างยิ่งในการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินในครั้งนี้ นอกจากนี้ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage) ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถใช้รับมือกับปัญหาโรคโควิด-๑๙ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิกฤตการณ์ฉุกเฉินในครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนในการรับมือกับวิกฤตการณ์อื่น ๆ ทุกภาคส่วนจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือการปัญหาในลักษณะเดียวกันนี้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพราะโรคโควิด-๑๙ จะไม่ใช่โรคระบาดสุดท้ายที่มนุษยชาติต้องเผชิญ ทั้งนี้ สมาชิกรัฐสภาคือผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติในการผ่านกฎหมายและจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการเตรียมความพร้อมรับมือสำหรับภัยฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในภายภาคหน้าซึ่งประชาคมโลกจะต้องร่วมมือกันเฝ้าระวังต่อไป ภายใต้สถานการณ์เช่นนี้ พรรคการเมืองต่าง ๆ จะต้องละทิ้งจุดยืนทางการเมืองหรืออุดมการณ์ที่แตกต่างกันอันนำไปสู่ความขัดแย้งและการแบ่งฝักฝ่ายทางการเมือง คู่ขัดแย้งทางการเมืองจะต้องหันหน้ามาร่วมมือกันภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองแบบใหม่ (new political reality)

สิ่งสำคัญที่สุดคือทั้งผู้นำรัฐบาลและผู้นำในภาครัฐสภาจะต้องได้รับทราบข้อมูลและหลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์สำหรับประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อการเตรียมความพร้อมในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

ดร. ไมเคิล โรอัน ผู้อำนวยการฝ่ายแผนฉุกเฉินขององค์การอนามัยโลก

ต่อมา ดร. มาเรีย ฟาน เคอร์โฮฟ (Dr. Maria Van Kerhove) หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางโรคโควิด-๑๙ ขององค์การอนามัยโลกได้บรรยายให้ผู้ร่วมสัมมนาได้ทราบถึงการดำเนินการขององค์การอนามัยโลกต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ นับตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่มีการรายงานการตรวจพบผู้ป่วยจากโรคปอดอักเสบจากสาเหตุที่ไม่อาจระบุได้ในนครอู่ฮั่น ประเทศจีน ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้ดำเนินการแจ้งเตือนขั้นต้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ และหลังจากนั้นได้ดำเนินการเผยแพร่แนวทางในการรับมือเชิงเทคนิคฉบับแรกภายใน ๑๐ วัน โดยองค์การอนามัยโลกได้มีการส่งคณะทำงานลงพื้นที่ที่ประเทศจีนรวม ๓ ครั้ง ในช่วงปลายเดือนมกราคมจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จากนั้น ผู้ร่วมสัมมนาได้รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับกรอบการทำงานสำหรับการเตรียมความพร้อมในการรับมือโรคโควิด-๑๙ ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้จัดทำยุทธศาสตร์ระดับโลกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกภาคส่วนของรัฐบาลและภาคประชาสังคมได้มีส่วนร่วมในการควบคุมโรคและจำกัดการแพร่ระบาดให้อยู่ในวงจำกัด ลดอัตราการเสียชีวิตด้วยการจัดทำแนวทางในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคโควิด-๑๙ ตลอดจนพัฒนาวัคซีนและวิธีการบำบัดโรคที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ สำหรับแผนปฏิบัติการในระดับประเทศ องค์การอนามัยโลกได้จัดทำแผนดังกล่าวไว้โดยแบ่งตามระดับการแพร่ระบาดของประเทศซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ ประเทศที่ไม่มีผู้ติดเชื้อ (no cases) ประเทศที่พบการติดเชื้อโดยเป็นผู้ติดเชื้อจากนอกประเทศหรือในท้องถิ่นจำนวนน้อย (sporadic cases) ประเทศที่เผชิญกับการแพร่ระบาดที่สามารถจัดกลุ่มผู้ติดเชื้อได้ (clusters of cases) และประเทศที่เผชิญกับการแพร่ระบาดในท้องถิ่นเป็นวงกว้าง (community transmission)

นอกจากนี้ องค์การอนามัยโลกยังได้วางแนวปฏิบัติสำหรับการป้องกันการกลับมาแพร่ระบาดซ้ำ (resurgence) ของโรคโควิด-๑๙ ในกรณีที่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้แล้ว โดยเน้นไปที่มาตรการการปรับตัวของระบบสาธารณสุขให้มีศักยภาพเพียงพอในการรับมือกับผู้ป่วยจำนวนมาก และการใช้มาตรการป้องกันทางสังคมทั้งในชุมชนและในสถานที่ทำงานเพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดโดยให้ทั้งชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ จนกว่าจะมีวิธีการบำบัดโรคและวัคซีนที่พัฒนาสำเร็จซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการบำบัดโรคและวัคซีนใดที่ได้รับการรับรองอย่างใด ๆ องค์การอนามัยโลกได้ร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ จัดตั้งกองทุน “COVID-19 Solidarity Response Fund” หรือ “Solidarity Fund” ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในการจัดหาเงินทุนสำหรับการทดลองเพื่อแสวงหาวิธีการบำบัดโรคที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๓ องค์การอนามัย

โลกได้เปิดตัวโครงการส่งเสริมการเข้าถึงเครื่องมือในการต่อสู้กับโรคโควิด-๑๙ (Access to Covid-19 Tools Accelerator) ซึ่งเป็นความร่วมมือร่วมใจขององค์กรผู้ผลิตยาและวัคซีนจากทั่วโลกในการแสวงหาแนวทางในการผลิตวัคซีนเพื่อต่อต้านโรคโควิด-๑๙ ร่วมกัน

ดร. มาเรีย ฟาน เคอร์โฮฟ หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางโรคโควิด-๑๙ ขององค์การอนามัยโลก

ในเรื่องนี้ องค์การอนามัยโลกได้เรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภามีบทบาทส่งเสริมการจัดการเพื่อรับมือกับโรคโควิด-๑๙ โดยการพิจารณาข้อเสนอแนะหรือแนวปฏิบัติที่อิงอยู่บนหลักทางวิทยาศาสตร์ เสริมสร้างศักยภาพให้กับระบบสาธารณสุขภายในประเทศ ดำเนินการส่งเสริมแนวทางที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม (whole of society) และการบูรณาการภาครัฐ (whole of government) ในมาตรการด้านสาธารณสุขและมาตรการทางสังคมเพื่อลดการแพร่ระบาด และส่งเสริมให้มีการถอดบทเรียนและจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์เช่นนี้ในอนาคต

จากนั้น ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ร่วมรับฟังการบรรยายจากนางสาวเพตรา บายร์ (Ms. Petra Bayr) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออสเตรียและสมาชิกสมัชชารัฐสภายุโรป (Parliamentary Assembly of the Council of Europe: PACE) ในฐานะสมาชิกคณะที่ปรึกษาด้านสุขภาพของสหภาพรัฐสภา เพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์ในฐานะสมาชิกรัฐสภา โดยนางสาวเพตราฯ ได้กล่าวถึงการใช้กฎหมายพิเศษในสถานการณ์ฉุกเฉินว่าเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลหลายประเทศใช้รับมือกับสถานการณ์โรคโควิด-๑๙ แต่ในขณะเดียวกันก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับกีดกันสมาชิกรัฐสภาจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-๑๙ ไม่มีแนวทางใดที่เป็นสูตรสำเร็จเดียวที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในทุกประเทศ สำหรับรัฐสภาออสเตรียได้ใช้วิธีการหลีกเลี่ยงการรวมกลุ่มกัน เช่น การเว้นระยะห่างระหว่างสมาชิกรัฐสภาในระหว่างการเข้าร่วมการอภิปรายในที่ประชุมรัฐสภา เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการสัมผัสใกล้ชิดกันจนนำไปสู่การติดเชื้อโรคโควิด-๑๙ ขณะที่สมัชชารัฐสภายุโรปซึ่งตนเป็นสมาชิกอยู่ก็ประสบกับปัญหาจากการห้ามมิให้เดินทางข้ามประเทศในสหภาพยุโรปที่ส่งผลให้สมาชิกสมัชชาฯ ไม่สามารถเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมได้ โดยที่รัฐสภาออสเตรียจะเปิดสมัยประชุมสามัญในเดือนกรกฎาคมนี้ แต่ยังคงไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินการประชุม อย่างไรก็ตาม ในเบื้องต้นได้มีการหารือกันระหว่างสมาชิกรัฐสภาด้วยกันแล้วว่า จะเข้าร่วมประชุมเฉพาะในระเบียบวาระที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนระเบียบวาระใดที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญน้อยกว่าก็จะใช้วิธีการประชุมทางไกลผ่านระบบออนไลน์หรือใช้การโต้ตอบทางหนังสือแทน

นางสาวเพตรา บายร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออสเตรียและสมาชิกสมัชชารัฐสภายุโรป

ทั้งนี้ นางสาวเพตรา บายร์ ได้อภิปรายถึงบทบาทของสมาชิกรัฐสภาในสถานการณ์ปัจจุบันว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนเป็นสำคัญ มิใช่เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือบริษัทเอกชนใดก็ตาม ขณะที่สตรีซึ่งมีภาระงานบ้านมากขึ้นจากการที่ครอบครัวต้องดำรงชีวิตภายในที่พักอาศัยมากขึ้นควรได้รับการดูแลในด้านอนามัยเจริญพันธุ์ในสภาวะเช่นนี้เป็นพิเศษ ซึ่งประเทศออสเตรียได้ใช้นโยบายในการลดเวลาทำการในภาคเอกชนโดยมีรัฐบาลให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อไม่ให้เกิดการเลิกจ้างงาน รัฐบาลควรให้การสนับสนุนเงินทุนในการพัฒนาวัคซีนต่อต้านโรคโควิด-๑๙ ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าหากวัคซีนดังกล่าวได้รับการพัฒนาสำเร็จแล้วแต่มีราคาสูงและยากต่อการเข้าถึงโดยประชาชนทั่วไป ในกรณีนี้รัฐจะต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึงหรือหากเป็นไปได้ก็ควรจัดหาวัคซีนให้โดยไม่สร้างภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนทุกคน นอกจากนี้ ทุกฝ่ายจะต้องระมัดระวังปัญหาการขาดสารอาหารในเด็กจากการที่ครอบครัวขาดรายได้ และถึงแม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะสามารถใช้แก้ปัญหาด้านการศึกษาสำหรับเด็กผ่านการจัดการศึกษาที่บ้าน (home schooling) ได้ แต่เรื่องดังกล่าวถือว่าเป็นไปได้ยากสำหรับประเทศที่ยังไม่มีความพร้อม กล่าวโดยสรุป ทุกประเทศจะต้องชำระไว้ซึ่งหลักการของระบอบรัฐสภา รัฐบาลจะต้องดำเนินนโยบายเยียวยาประชาชนจากผลกระทบของโรคโควิด-๑๙ โดยไม่ลดบทบาทของรัฐสภาในการกำกับตรวจสอบการดำเนินการของฝ่ายบริหาร แม้ว่าแต่ละประเทศจะมีกระบวนการด้านนิติบัญญัติที่แตกต่างกันออกไป แต่ทั้งหมดก็ล้วนปฏิบัติหน้าที่เพื่อการปกป้องคุ้มครองในชีวิตของประชาชน ซึ่งการจัดสรรและการใช้งบประมาณจะต้องเป็นไปอย่างเปิดเผยและครอบคลุม

หลังจากนั้น ผู้ดำเนินการสัมมนาได้นำเข้าสู่ช่วงการตอบคำถามจากผู้เข้าร่วมรับฟังการสัมมนา (Q&A Session) โดยเป็นคำถามที่ผู้จัดการสัมมนาได้กำหนดให้ผู้เข้าร่วมส่งคำถามข้อสงสัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสัมมนาผ่านทางช่องทางออนไลน์เป็นการล่วงหน้า โดยผู้ดำเนินการสัมมนาได้หยิบยกคำถามแรกจากสมาชิกรัฐสภาจอร์แดนคนหนึ่งเกี่ยวกับผู้ลี้ภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ว่ามีสิ่งใดที่สามารถดำเนินการได้บ้างเพื่อการบริหารจัดการภัยพิบัติในครั้งนี้โดยคำนึงถึงผู้ลี้ภัยด้วย ในการนี้ ดร.ไมเคิล ไรอัน ได้ตอบคำถามดังกล่าวว่า ปัจจุบันเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ได้มีการแพร่ระบาดในกลุ่มผู้ลี้ภัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ลี้ภัยที่ต้องอาศัยอยู่ในค่ายพักที่แออัดและมีสุขอนามัยที่ต่ำกว่ามาตรฐานในประเทศเยเมน เฮติ และซีเรีย บุคคลกลุ่มนี้ควรต้องได้รับความช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม โดยเฉพาะการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้ร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (Office of the United Nations High Commissioner

for Refugees: UNHCR) เพื่อจัดหาความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมให้แก่ผู้ลี้ภัยเพื่อรับมือกับสถานการณ์โรคโควิด-๑๙ ทั้งในเรื่องการจัดให้มีสุขภาพที่และน้ำสะอาดสำหรับใช้อุปโภคบริโภคในค่ายพักผู้ลี้ภัย ตลอดจนการจัดระเบียบภายในค่ายพักผู้ลี้ภัยเพื่อมิให้เกิดความแออัดจากประชากรจำนวนมาก ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่ทั้งผู้ลี้ภัยและประชาชนทั่วไปจากการลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคในค่ายพักผู้ลี้ภัย

การสัมมนาได้ดำเนินมาถึงช่วงสุดท้าย แม้ว่าจะยังมีคำถามจากผู้เข้าร่วมการสัมมนาอีกจำนวนมาก แต่ด้วยเวลาที่จำกัดจึงไม่สามารถตอบคำถามดังกล่าวได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม ผู้ดำเนินการสัมมนาได้กล่าวว่าทางผู้จัดการสัมมนาจะรวบรวมคำถามทั้งหมดไว้ และจะจัดทำคำตอบสำหรับคำถามทั้งหมดส่งไปในโอกาสต่อไป

ดร.ไมเคิล ไรอัน ตอบคำถามจากสมาชิกรัฐสภาจอร์แดนผู้เข้าร่วมรับฟังการสัมมนา

ในช่วงสุดท้าย ผู้ร่วมอภิปรายได้ร่วมกันกล่าวส่งท้ายก่อนปิดการสัมมนา โดยนายมาร์ติน จุนกอง เลขาธิการสหภาพรัฐสภาได้กล่าวว่า การสัมมนาในครั้งนี้ถือเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างชุมชนผู้วางนโยบาย และชุมชนนักวิทยาศาสตร์ การรับมือกับโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนควรละทิ้งประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองทั้งหมดออกไป และใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้จากบทเรียนนี้ในการต่อยอดเพื่อสร้างสังคมที่มีความพร้อมและความสามารถในการฟื้นฟูให้มากยิ่งขึ้นต่อไป นอกจากนี้ เลขาธิการสหภาพรัฐสภายังได้กล่าวถึงรัฐสภาบางประเทศซึ่งได้บริจาคเงินสมทบกองทุน “Solidarity Fund” ขององค์การอนามัยโลกตามที่สหภาพรัฐสภาได้เชิญชวน ขณะที่นางสาวمامิ มิซูโตรี ผู้อำนวยการสำนักงานเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติและผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านภัยพิบัติ ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภาอย่างมีความรู้ความเข้าใจในภาวะเสี่ยงที่โลกกำลังเผชิญซึ่งจะต้องได้รับทราบข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์สำหรับประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ส่วน ดร.ทีโดรส อัดฮานอม กีบรีเยซุส ผู้อำนวยการใหญ่ขององค์การอนามัยโลก ได้เรียกร้องให้ทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหาและบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ความสามัคคีภายในประเทศ (national unity) และความเป็นหนึ่งเดียวของนานาชาติ (global solidarity) มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งแตกแยกทางการเมืองถือเป็นช่องโหว่ที่จะเปิดโอกาสให้เชื้อไวรัส

เข้ามาบ่อนทำลายประเทศชาติได้ ตนในฐานะอดีตสมาชิกรัฐสภาจึงขอเรียกร้องให้พรรคการเมืองทุกฝ่ายหันหน้า
ร่วมมือกันแก้ไขปัญหานี้ และเชื่อมั่นว่าสมาชิกรัฐสภาคือผู้ที่สามารถสร้างความสามัคคีทางการเมืองนี้ได้ เพื่อ
ร่วมกันแก้ไขปัญหาโรคโควิด-๑๙ นี้ ตามแผนและยุทธศาสตร์ที่มีต่อไป โดยผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลกได้
ยกตัวอย่างที่ดีจากรัฐสภาฟินแลนด์ซึ่งได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญที่มีตัวแทนจากทุกพรรคการเมืองเข้าร่วมเป็น
กรรมการเพื่อร่วมกันเป็นการเฉพาะกิจในการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-๑๙ ด้วยความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว

การสัมมนาเสร็จสิ้นลงในเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาในประเทศไทย

จัดทำโดย

นายคณน สุขพรชัยรัก

นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓